

Mässlingsepidemin i Europa värre än vi tror

Pontus Böckman tar en titt på mässlingsstatistiken i Europa.

MÄSSLING ÄR EN VIRUSBUREN sjukdom som innan introduktion av allmänna vaccinationer på 1960 och 70-talen var väldigt vanligt förekommande. Den är också en av de mest smittsamma sjukdomar som drabbas oss människor. Generellt anses att minst en 95% vaccinationsgrad i populationen krävs för att undvika utbrott av epidemier. Sjukdomen i sig påstås i vissa läger vara relativt harmlös, men vanliga följsjukdomar är öroninflammation med risk för bestående hörselskador, lunginflammation och mera sällan (ca 1 på 10 000 fall) en form av allvarlig hjärninflammation med mycket stor dödlighet (Subakut skleroserande panencefalit, eller SSPE). Totalt är dödligheten även i västvärlden större än 1 på 2 000.

Speciellt i Östeuropa har utvecklingen av antalet mäss-

Fig. 2. Distributia cazurilor de rujeola confirmate dupa saptamana de debut al rash-ului - Romania, 2016-2017

Från rumänska institutet för folkhälsa, daterad 1 september 2017.

lingsfall varit mycket negativ under senare år. Redan 2013 varnade Unicef i en rapport för att anti-vaccinationssympatier i sociala media var bekymmersam i Östeuropa, och Rumänien var ett av de länder som pekades ut. Man kan i efterhand se att varningen var befogad: I en rapport från ECDC i januari i år rapporterade ECDC totalt 3 767 fall av mässling i Europa, varav antalet i Rumänien var 1 576.

För att få mer data kan man gå direkt till en rapport från de rumänska myndigheterna daterad 1 september 2017 där man kan utläsa att man under perioden januari 2016 till och med augusti 2017 (20 månader) har haft 8 982 fall(!) av mässling. Ett trettiotal dödsfall har också rapporterats för samma period.

Men hur stämmer det med siffrorna från ECDC? Tit-tar vi istället på den nyss nämnda rumänska rapporten så hittar vi ett diagram som tyder på att det egentliga antalet i Rumänien var mycket högre än ECDCs siffror 2016, se

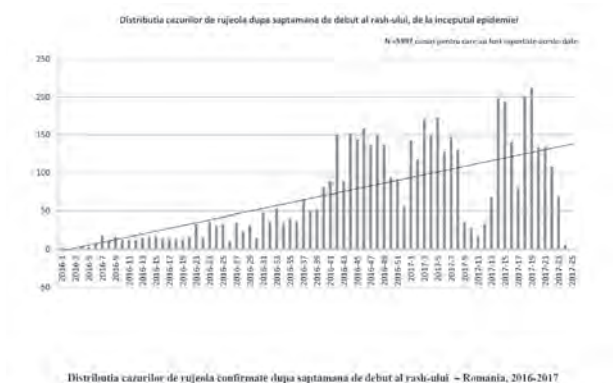

Fig. 2

Från rumänska institutet för folkhälsa, daterad 30 juni 2017.

bild.

Rapporten innehåller inte värden i tabellform utan bara diagrammet, men en veckovis summering av baserat på diagrammet ger vid handen att antalet fall var ungefär 2 680, dvs. mer än 1 000 högre än ECDCs siffror. Hur kan det komma sig?

Om man går till en motsvarande tidigare rapport från Rumänien från sista juni så upptäcker man att ett flertal veckors siffror har justerats upp retroaktivt. Jämför framför allt veckorna 9–14 år 2017 i de två diagrammen och antalet bekräftade fall har uppenbart justerats upp med flera hundra fall för den perioden.

En slutsats kan då vara att skillnaden mellan ECDCs siffror och den lokala är att det finns en eftersläpning i lokalt, och att denna eftersläpning kanske inte når till ECDC. Men även ECDC reviderar också ibland tidigare rapporterad statistik. En nyare rapport från ECDC publ-

icerad i april visar 4 648 fall i Europa för 2016 (jämför med 3 767 ovan), varav 2 432 i Rumänien (Notera att det fortfarande är ca 250 fall lägre än de senaste siffrorna från Rumänien).

Allt detta ställer frågor om det verkliga läget. Gäller detta bara siffror från Rumänien eller hur pålitliga är siffrorna från andra länder? Italien har hittills i år (per 4 juli) rapporterat in 3 346 fall, att jämföras med 864 fall för hela 2016. Men hur pålitliga är de siffrorna? Mer analys skulle behövas.

Hur den än är så verkar det uppenbarligen som de officiella siffrorna för hela Europa från ECDC är för låga och att situationen vad gäller mässlingsepidemin är värre än vad vi tror. Med fallande vaccinationsgrad i Europa finns det en påtaglig risk att vi kommer att fortsätta att se en ökning av mässlingsutbrott i Europa.

Vad kan man då säga om prognosen för hela 2017?

Enligt senaste officiella tabellen från ECDC (tom maj 2017) har vi för de första fem månaderna haft 6 625 fall. Men justerar vi Rumäniens siffror med mer aktuella siffror från diagrammet, måste vi justera upp den siffran till ungefär 7 980 för Europa jan-maj 2017. En rak extrapolering för helåret landar då på knappt 20 000 fall, vilket är en fyrdubbling mot 2016. Och då utgår vi från att Ita-

De officiella siffrorna för hela Europa verkar vara för låga och situationen vad gäller mässlingsepidemin värre än vad vi tror.

Rena lögner sprids om riskerna med vaccinationer.

liens och andra länders statistik är korrekt rapporterad.

Vad beror då den här ökningen på?

Det enkla svaret är för låg vaccinationsgrad över lag. Dessutom finns lokala vaccinationsvariationer där vissa samhällen (t ex Järna i Sverige) eller samhällsgrupper (vissa nyanlända kommer t ex från länder med lägre vaccinationsgrad och har inte hunnit få något skydd ännu). Dessa

variationer skapar fickor där sjukdomen skapar en bas varifrån den kan spridas till andra personer som av olika skäl inte kan vaccineras, t ex nyfödda eller på annat sätt överkänsliga personer.

Detta skulle kanske kunna hanteras om det inte också var för anti-vaccinationsrörelser av olika slag som, ofta i slutna Facebook-grupper och liknande, med stor energi sprider missuppfattningar eller rena lögner om riskerna med vaccinationer. De dödsfall och det lidande som mässlingen orsakar och i ökande takt fortsätter att skapa, ligger ytterst på dem. ✍